

Véget ért a nyári egyetem

Az asztal nem sikerült “kerekre,,

Véget ért az idei nyári egyetem, s a közép-európai értelmiség szegedi találkozásán színvonalas, jó előadások hangzottak el, olyan problémákról, amelyek akarjuk vagy sem, a térség “valamennyi országában aktuálisak. Az értelmiség felelőssége, a kritikai szemlélet és alkalmazása, az etnikumközi kapcsolatok foglalkoztatták leginkább a meghívottakat. Az Értelmiség’ 92 előadásai után, elsősorban szegedi szemmel nézve Ványai Éva alpolgármestert kértük értékelésre.

– Az országban végbemenő változás megosztotta az írástudók közösségét: politikai küzdelmek szekértáboraiiba sodródtak. A nyári egyetem sokat tehet azért, hogy a problémák és az ellentmondások artikuláltnan nyilvánosságot kapjanak, az álláspontok világosan körvonalazódjanak. E politikai megosztottságot a nyári egytem előadóit tekintve nem tudom felfedezni, így a kíváncsú párbeszéd kialakítására nincs mód, úgy is mondhatnánk, hogy az asztal nem sikerült „kerekre”.

– Nem hiányoztak a külföldi magyarok sem.

– A jelen nemzetközi helyzetben szinte magától értetődik, hogy a keleti szomszédunkból érkező előadók a kisebbségi önszerveződés lehetőségeiről, a délről érkezettek pedig a magyarság megmaradási esélyeiről szólnak. A függetlenedő Szlovákiából hozzánk látogató a költészet otthontudatáról vall.

– Felvetődik a kérdés, hogy mi, szegedi értelmiségiek mit tudunk tenni a kultúra, az anyanyelv fennmaradásáért, sőt fejlesztéséért?!

– Önkormányzatunkban Etnikai és Nemzeti Kisebbségi Bizottság működik meghatározott pénzkerettel, mely a nemzeti kisebbségekkel folytatott kapcsolattartásra fordítható. Ezenkívül a Kulturális és Közművelődési, Oktatási és Ifjúsági, Tudományos és Felsőoktatási Bizottságok céltartalékából fordíthatók összegek hasonló célra. Így módon támogattuk a Nevelj békére konferenciát, a Délvidéki Magyarok Egyesületét, hozzájárultunk Magyar Kisebbségi Információs Iroda létrehozásához, Erdélyi magyar diákok folyóirat kiadásához, jótékonyági estjük megrendezéséhez, Nemzetközi Néptáncatlálkozó megrendezéséhez, a JATE-n és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán tanuló kisebbségi magyar hallgatóinak tanulmányaihoz. Illetékes irodánk közművelődési előfrányzatában szerepel testvérvárosi kulturális események finanszírozása is.

– Meglepően sok művészeti-kulturális vállalkozásba fogtak.

– Városi szinten eredménynek tartom, hogy az önkormányzati testület új felsőfokú művészeti ösztöndíjrendszerről, művészeti alkotói támogatásról és művészeti nívódíj odaítéléséről határozott.

Nagy jelentőségű kiadványok megjelentetéséhez járulunk hozzá, mint a Szeged monográfia, Vaszy Viktor életéről szóló könyv, Dinnyés Ferenc album. Rendszeres kiadvány a Szegedi Műsor, mely a havi városi kulturális programokat tartalmazza. A Szegeden megjelenő folyóiratok, mint a Tiszatáj, Szeged, Pompeji, Aetas Existencia, Kincskereső, de még a vásárhelyi Juss is évi egyszer támogatásban részesült. Az év legjelentősebb kulturális eseménye a triennálé (festészet, grafika, kispasztika) jelleggel megrendezett nyári tárlat.

Templomaink – köztük a szegedi szerb templom és a szőregi szerb templom – felújítására összességében több tízmillió forintot fordítunk. A Megyei Népművészeti Alkotóházat annak ellenére támogatjuk, hogy nem városi intézmény, mivel úgy érezzük, hogy népművészeti hagyományaink megőrzése, tanítása a mi felelősségünk is.

Intermagyar olvasótábor

Élőfa és életfa

Két hét falun. Röviden és meglehetősen semmitmondással így szólna a hír a pusztamérgesi színhelyű olvasótáborról. A kisközség iskolája, a néhol tágas, másutt kanyargós, homokfűtta utcák, a jellegzetes alföldi erdő teremti otthonos környezetet negyvenegynéhány fiatalnak, az olvasótábor részeseinek. A szakszervezetek megyei könyvtárának szervezésében és több alapítvány, valamint Szeged város önkormányzatának támogatásával létrejött önépítő és közösségformáló együttlét július 27-től két héten át jelent vonzó elfoglaltságot a táborlakóknak.

A jelenlévők az interperszonális, azaz személyközi kapcsolatok alapján mélyértelmű dolgokról cserélnek eszmét, miközben az együttlét maga is érdekes nemzetköziség: a pusztamérgesi táborozók valamennyien magyarok, de Magyarországon kívül még három ország lakói. Jöttek a Vajdaságból, Kárpátaljáról és Erdélyből. Egy nyelven, érzelmi-gondolati közelségben sajátosan nyaraló 15-21 év közötti lányok és fiúk. Amint erről az egyik kiscsoportos foglalkozás nyolcas körkérdésére választ

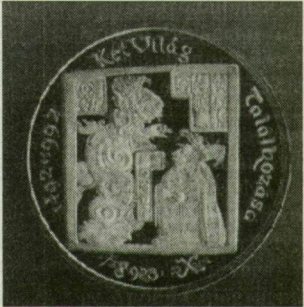

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Két világ találkozása

Szegedi érem és könyv Sevillába

Ötszáz éve indult útnak Kolumbusz

Az ezüstérem előlapján Kolumbusz matrózainak egy csoportja felállítja az Új Világban a keresztet. A háttérben a vezérhajó, Santa Maria látható, a körfelirat spanyol és kecsua nyelven íródott. A hátoldalon a mexikói Yachilánban található kő-sztélé (kígyótestű, emberarcú és -kezű isten, előtte imádkozó, térdeplő indián előkelőséggel) ábrázoltatott, a felirat pedig: Két világ találkozása, 1492–1992. Az érmet Lapis András szegedi szobrászművész készítette, kivitelezője szintén szegedi, Szabó Géza ötvös. Az ezüst színsúlya 1 uncia, példányszáma 2000 darab, kiadó és forgalmazó: Adler és társa Érem- és Műkereskedelmi Kft.

sajtótájékoztatón dr. Anderle Ádám egyetemi tanár beszámolt a szegedi kutatócsoport mintegy két évtizedes munkáságáról és arról a határozott és célirányos tevékenységről, amellyel az évfordulóra készültek s kapcsolódtak az

egyetemes tudományossághoz. Bemutatták azt az elegáns füzetet, amelyben Anderle Ádám a magyar-spanyol történeti kapcsolatokat gyűjtötte egybe, a szintén Anderle által írt Spanyolország története című munkát, valamint az ezek

sikere nyomán most elkészült America Hungara című kétnyelvű versgyűjteményt, melyben tizenkét magyar költő Amerika-ihlette verseit gyűjtötte egybe Rozsnyai Jenő és Zsoldos Sándor és fordította spanyolra Tóth Éva.

Mint Lapis András elmondta, a téma régóta érdekli s az érem születésének fázisaiban gyakran konzultált szegedi kutatókkal. Korabeli, 16. századi metszetekből és az inka kultúra hiteles emlékeiből alakította ki az érem momentumait. Ermen soha eddig soha egyetlen szót le nem írtak kecsua nyelven. Ezen érem kecsua-szövegét a perui akadémia nyelvészeti intézete lektorálta. A kiadványok és a pompás vert ezüstérem révén Szeged művészete és tudományossága is jelen lesz augusztus 24-én a sevillei világkiállítás magyar napján. Minden bizonnyal elismerést és megbecsülést szerezve az itt folyó kutató munkának, alkotó tevékenységnek és annak az új megvalósítási formának, amely létrehozta ezeket az értékeket.

T. L.

Kovács Endre orgonaestje a dómban

A Nemzeti Filharmónia nyári hangversenyeinek sorában ma, hétfőn este 8 órakor orgona-koncert lesz a dómban. A szegedi nyári koncertszezont egyik szép estjének ígérkezik Kovács Endre orgonaművész programja. Bach és Liszt műveket mutat be, a műsorban közreműködik az énekes Árdó Mária.

Szegedi balettsiker a Mittelfesten

Civalaléből Siracusába utaznak a táncosok

„A Szegedi Balett első olaszországi sikere emlékére” – ezzel a mondatlalt, és boldog mosollyal adta a kezembe Imre Zoltán koreográfus-balettigazgató az ajándékot: egy csodás, exkluzív katalógust, benne száz mű reprodukciója Peggy Guggenheim velencei kollekciójából... Hogyan is hagyta volna ki – ha már Olaszországban jár – ezt az egyedülálló képzőművészeti gyűjteményt, amit persze nem most látott először, de hát ott vannak a kedvenc képei, egy csomó Klee, a fantasztikus The Red Tower, Giorgio de Chirico 1913-ban született festménye, a Magritte-művek – és napestig sorolhatnánk, mi minden még. Így történt, hogy a Civalaleban idén is megrendezett Mittelfest, a közép-európai művészeti fesztivál egyetlen meghívott balettagyűjtésének vezetője csak a napokban érkezett haza, bár a két előadás már 21-22-én lezajlott.

Mint korábban megírtuk, az idej, második Mittelfest művészeti vezetője, a Bécsben élő színházművész és író, George Tabori személyesen járt a koratavasszal itt, hogy a nagyhatású közép-európai, Franz Kafka művészete szemlélésében szervezett nemzetközi találkozóra balettműveket válogasson a repertoárból. Mint akkor mondta, azért választotta a Szegedi Balettet a nagyszabású színházi, zenei, tánc-, film- és bábművészeti találkozó résztvevőjének, mert ennek az együttesnek a jóhíre jutott el hozzá. A július 18-án kezdődött, a napokban zárult fesztiválon egyébként még egy magyar színházi produkció szerepelt, Taub János rendezésében a Radnóti Színpad előadása (meghívták Mészáros Tamás vígszínházi Koestler-produkcióját is, ők azonban technikai okok miatt nem tudtak kiutazni). Fellépett Csengery Adrienne Kurtág György műveivel, s ha akarjuk, magyarnak könyvelhetjük a franciaországi színházi sztár, a nemrégiben Budapesten és Szegeden is bemutatkozott Josef Nadj, alias Nagy József orleans-i Jel Színházának előadását. Bemutattak Civalalében egy Tarr Béla-filmet is.

Mindezeket a fesztivál elegáns műsorfüzetéből lehetett megtudni, Imre Zoltán viszont elmesélte, milyen jólesően visszhangos sikere volt a Szegedi

Balett két estjének. Melyeken Juronics Tamás Tabori által választott „kafkai” darabját, A képzelt óráját, s a megrendelésre, az alkalomra készült Imre-balettet, az Álom Kafkáról című mutatták be. A hazai tévé, a Studio’ 92 stábjá is vett fel részleteket a szegediek produkciójából, de szerepelnek a ZDF filmjében, egy olasz tévé és rádió riportot készített Imre Zoltán mellett Juronics Tamással és Péntek Katával is. A balettagazgató elsősorban koreográfusként aratott szakmai sikert: Kafka-kutató esztéták faggatták, egy óras interjút készített vele a berlini rádió és a 30 kritikus részvételével megtartott nemzetközi sajtótájékoztatónak is egyik legtöbbet kért vendége volt.

Egyszóval nem hiába dolgozták át a fél nyarat a balettosok: a siker fölötti reményt, hogy ez csak az első jelentős nemzetközi szereplés volt, követi a többi. Szeptemberben Münchenben lesz a folytatás, a Kafka-fesztiválon 25-én és 26-án lép fel a Civalaleban már sikerre vitt programmal az együttes. Am előbb visszamennek Olaszországba, a tizedik siracusai balettfesztiválra kaptak meghívást, augusztus 12-én Imre Zoltán Szenvedélyes viszonyok című balettljét, 13-án a finn Jorma Outinen Az álom mögött című koreográfiáját és a Varázsdoboz című Imre-műből a Bolerót mutatják be.

Sajnos – mondta Imre Zoltán – csak két előadást sikerült a civalalei gazdag programból megnézni: a fesztivál művészeti vezetőjének, George Taborinak három Kafka-novella adaptációját és a tavalyi fesztiválszervező, Giorgio Pressburger rendezését. Ez utóbbi látványszínház a szakmabelieket is elkápráztatta fantasztikus technikai arzenáljával, ami számunkra a következők miatt lehet érdekes: Civalaleban is, mint Szegeden, a Dóm téren ment az előadások egy része, Pressburger Hrabal-adaptációja, ez a színháztechnikai szemfényvesztés is; ami azért figyelemreméltó, mert hivatalosan meg nem erősített információink szerint Pressburger meghívását fontolgatják a szabadtéri igazgatóságon – egy jövő évi Tragédia-rendezésre...

SULYOK

Vége a barangolásoknak

Bezárult a kincskereső tarisznája

Szombat délelőtt hangos gyermekzsivajra figyelhettek fel a Dugonics téren és a Kárázs utcán sétálók. Igen, ők voltak, a hétpróbás kincskereső. Ki-ki zsákbanacskaival tömött dobozokkal, a Kincskereső irodalmi folyóirat régebbi – ám ma is hasznos – számával próbálta reklámozni a mára érdemtelenül háttérbe szorult gyermeklapot. Sikerral!

Mint arról lapunk múlt kedden beszámolt, a gyerekek az Ortutay kollégiumban élvezhették a 18. alkalommal megrendezett Kincskereső-tábor örömeit. A sok játékkal

tarkított munkában részt vevő pedagógusok szerint az idén különösen jó szellemű csapat jött össze. A tábor programját művészeti barangolások töltötték ki. A gyerekek irodalommal, zenével, képzőművészettel, néprajzzal foglalkoztak. Délelőtt a térkép tájain barangoltak, majd írtak mondat, rajzoltak, felüdülésként énekeltek. Mindemellett jutott idő Szeged nevezetességeinek megismerésére is. Ellátogattak a Nemzeti Színházba, a múzeumokba, a Somogyi Könyvtárba, megnézték a szabadtéri játékokon bemutatott Magyar

lakodalmast. S bár a szervezők az előző táborokhoz képest kevesebb pénzt fordíthattak előadók meghívására, s csak 51 gyermeknek tudtak szállást biztosítani, a részvételi díjakat igen olcsón szabhatták meg.

Mindez azonban nem befolyásolta a kincskereső eszméjének továbbadását és elmélyítését, melyet a lelkes és felkészült pedagógusok mellett a Kincskereső folyóirat két „sokat próbált” munkatársa, Baka István és Simai Mihály is támogatott.

KAPAI ÉVA